ВЕСЕЛКА
ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ
THE RAINBOW
a children's magazine

РІК XXI КВІТЕНЬ 1974 Ч. 4 (236)

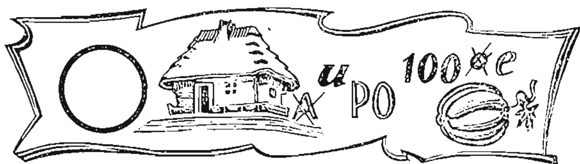
ЯК ВІДЧИТУВАТИ РЕБУСИ

У деяких журналах для дітей, молоді, а також і старших знаходимо часом т.зв. „Кутик розваг". Там подають звичайно загадки, хрестиківки, магічні квадрати та ребуси.

Ребус — це коротке речення, передане не словами, а рисунками з усякими додатками.

Розгадувати загадки річ дуже корисна, бо це, можна сказати, гімнастика ума. Тоді людина запрягає до праці свою пам'ять, свою увагу та напружує свій розум. Їй треба пригадати багато того, чого вона колись навчилась, що бачила або переживала — а це відсвіжує та обновлює її знання. Розгадування загадок — це теж приємність і задоволення.

Отже, як ми вже сказали, ребус — це не слова, а рисунки, що передають окремі слова. До рисунків часом додають ще букви або склади, які становлять з рисунками одну цілість. Для прикладу подаємо ребус ч. 1:

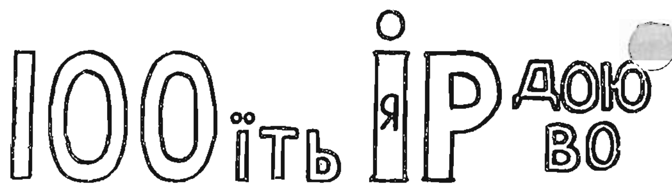

У цьому ребусі бачимо к о л о і х а т у, але буква „а" перекреслена, а замість неї написана буква „и". Отже, читаємо — х а т и. Далі йде склад „р о" і число 100 (сто), але „о" перекреслене, а на його місце поставлене „е", значить треба читати „с т е". Останній рисунок зображує г а р б у з. Коли прочитаємо цілість, отримаємо розгадку ребусу: „Коло хати росте гарбуз".

Буває, що один або два знаки ' ' стоять перед рисунком чи після нього. Це означає, що треба пропустити одну або дві букви на початку чи на кінці того слова, що його зображує даний рисунок. Часом коло рисунка стоїть перекреслена буква, а над нею інша. Це значить, що на місці перекресленої букви треба поставити ту другу. Наприклад, перед рисунком коня (читаємо „кінь") стоїть перекреслене „к", а над ним „т" — це значить, що треба читати „тінь". Часом бачимо букву або кілька буків, написаних в формі математичного дробу. Тоді між ними або біля них ставимо в думці слова „на", „над" або „під". Ось приклади:

ка / па	ка / ій	ко / ва
КАНАПА	**НАДІЙКА**	**ПІДКОВА**

Є ще й інші способи укладати ребусики, наприклад, комбінація буків і рисунків або чисел і буків.

У цьому прикладі читаємо „стоїть явір над водою", бо тут буква „я" вміщена в букві „і", а склад „дою" поставлений над складом „во".

Наприкінці подаємо ще один ребус. Відчитайте його, діти, і напишіть про це до „Веселки".

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК У ЧИСЛІ „ВЕСЕЛКИ" ЗА БЕРЕЗЕНЬ 1974: ЯКИЙ ЦЕ ВІРШ? Свою Україну любіть, Любіть її во врем'я люте, В останню тяжкую мінуту, За Неї Господа моліть! **ЗАГАДКОВА КАРТОЧКА:** Моринці і Кирилівка. **РЕБУСИК:** Б'ють пороги, місяць сходить, Як і перше сходив. Написав Т. Шевченко. **ШАХОВА ЗАГАДКА:** Садок вишневий коло хати, Хрущі над вишнями гудуть. В своїй хаті своя правда. **ХТО Ж ЦЕ?** Зайчик.

з кольоровими ілюстрація виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колеґія. Річна передплата становить у ЗСА — 5.00 долярів, у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 4.00 доляри. Ціна окремого числа 50 центів. Ціна подвійного числа — 75 центів.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

Обкладинка роботи Романа Завадовича, мол.

Published monthly, except June to September Bi monthly
at Jersey City, New Jersey
81-83 Grand Street — Jersey City, N.J. 07303
Subscription $5.00 per year. UNA members $4.00 per year.
Entered as Second Class at Jersey City, N.J.

Ілюстрація на обкладинці:
Галина Мазепа — Гагілка

Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації Петра ХОЛОДНОГО*

ТИЖДЕНЬ ПІД ВЕЛИКДЕНЬ

Верба-цвітна Неділенька
Вербою махала,

Що за тиждень вже Великдень
Всім нам пригадала.

Тож не мали Понеділок
З Вівтірком спочинку,

Виганяли і найменшу
З хати порошинку.

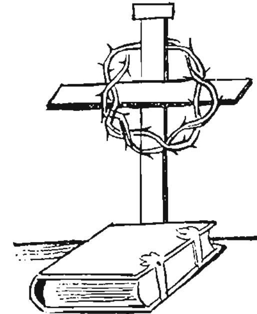

А Середа-господиня
Мала теж мороку:

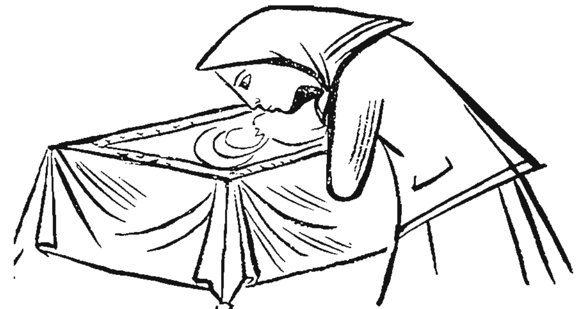

ХРИСТОС ВОСКРЕС

Випікала жовту бабу,
Паску круглобоку.

Четвер „страсті” прочитав
В смутку та в жалобі,
А П’ятниця сторожила
При Господнім гробі.

Ледве писанки Субота
Встигла посвятити,

Вже Великдень нам співає:
„Христос воскрес, діти”!

З НАГОДИ ВЕЛИКОДНЯ НАШИМ СПІВРОБІТНИКАМ, ЧИТАЧАМ ТА ЇХ БАТЬКАМ, ОПІКУНАМ, УЧИТЕЛЯМ І ВИХОВНИКАМ, УСІМ ПРИХИЛЬНИКАМ НАШОГО ЖУРНАЛУ И ЖЕРТВОДАВЦЯМ

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ

шле
Редакція „ВЕСЕЛКИ”

Олена ЦЕГЕЛЬСЬКА

Ілюстрації Едварда КОЗАКА

Великодні пригоди Івасика

Кожного року, коли наближався Великдень, малий Івась дуже цікавився свяченням пасок. Усе питався мами:

— А як це буде? А коли? Чи й я піду до церкви, чи понесу свою писанку святити?

Та його ніколи не брали до церкви з собою — ще малий, казали. А сам він, бувало, заспить, і ніхто його не збудить. Аж цього Великодня мама згодилися: хай побачить, як святять паски.

Богослуження в українському селі на Великдень відправлялося вдосвіта, коли надворі ще темно, і діти сплять. Тож, коли Івасикові батьки збиралися до церкви, він також ще спав. Мама сказали до старшої дочки Марусі:

— Ходи з нами до церкви, а Івась нехай спить. Як процесія вийде з церкви, винесуть плащаницю, вдарить великий дзвін і люди заспівають „Христос воскрес", тоді ти побіжиш додому і приведеш Івася. Хай побачить свячення пасок!

І вони пішли. А Івась тим часом і спить і не спить, все наче знає й чує, а не може рушитися, протягається ліниво в ліжку, позіхає... І приходить думка: а що, якби він схопився й пішов з ними? Усе почув би й побачив: і відправу, і свячення пасок.

Йому стало жаль, що всі пішли, а він тут сам! Ще трохи подумав та й як стій схопився з ліжка. Ех, збереться скоро і ще їх здожене. Вони ж недалеко!

У хаті було досить ясно, бо перед образом Божої Матері горіла лямпадка. Івасеве новеньке вбрання і біленька вишивана сорочка лежали біля ліжка на ослоні. Івась одягнувся і взувся. А вмиватися і не думав, бо мама звечора скупали його й очистили так ретельно, що в нього ще й досі пашіли вуха. Надів шапочку і поклав писанку в кишеню.

Вийшов надвір, засунув двері і подався за ворота. Надворі було ще темно. Хвилинку надумувався, чи йому йти гостинцем, чи скоротити собі дорогу стежкою навпрошки, попри городи поза дворами. Вибрав стежку.

Ішов крок за кроком, бо нічого не бачив. Якось вийшов на стежку.

— Слава Богу, — сказав, — тепер уже скоро піду!

Але стежка розмокла і стала слизька, бо звечора зросив її дощик. Івась ішов нога за ногою, мокра глина липла до черевиків, вони ставали щораз тяжчі.

„Зверну направо, попри плоти, там є моріжок, то легше буде йти", — подумав та й зійшов зі стежки.

Нараз спинився, мов укопаний. Туп-туп-туп — щось затупотіло, а потім засопіло й війнуло гарячим духом. Івась став наслухувати: тихо, нічого не чути, навіть собаки не гавкають. А воно знов затупотіло і страшенно засопіло... Івася пройняв страх. Що це може бути? Він витріщив очі, озирнувся і — Господи! — побачив за два кроки від себе щось таке велике та чорне. Воно тупотіло, сопіло і махало величезною, мов кавун, головою.

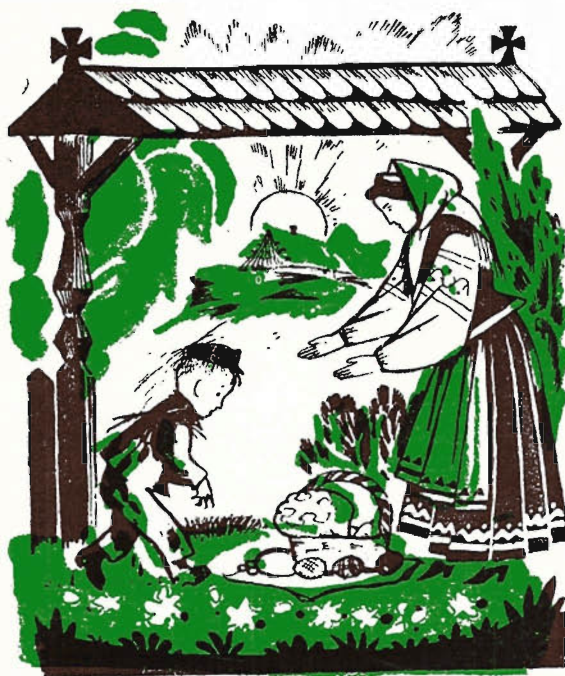
Івась умить пригадав казки про чортів, чародіїв, відьом ... „А що, як це якийсь вовкулак або вампір? От, скочить до горла, задушить і кров з мене вип'є". На щастя, йому пригадалося заклинання із дідусевих розповідей. І він крикнув спереляку:

— Свят, свят, свят! Всяке дихання хай хвалить Господа!

Хвилину було тихо, а потім почулося „форфор" і тихе ржання „ігага, ігага!" Івасева душа вернулася з п'ят на своє місце: та ж це кінь дядька Василя ходить поза огорожею! А бодай ти здоров був, косю. Приступив ближче, погладив коня по теплих оксамитних ніздрях і сказав „кось, кось!" Перестав боятися.

Йде, йде, аж тут перед ним знялася якась темна купа. Івась спіткнувся об коріння і відчув, що падає. Щось колюче й мокре схопило його за руки, дряпнуло по обличчю...Хотів вирватися з тих обіймів, та не міг — всюди його шарпало, кололо, ранило руки. Насилу визволився і лише тоді пізнав:

— Та ж це кущ тернини! Я зійшов зі стежки, я на межі між полями! Треба завернути на добру дорогу.

Та ба! Не ступив ще й двох кроків, як звалився в якусь борозну чи рівчак. Упав на липку мокру ріллю в новім чистім одязі.

— Горе! Що мама скажуть?

Падаючи, почув у кишині тріскіт: трісьтрісь ... Що це? Засунув руку в кишеню, і всю її вимазав чимось липким. Ох, писанка розбилася! Сумний поплентався далі, вже ледве ноги тягнув, такий був змучений.

Тим часом стало розвиднятися, але звідкись узялася біла густа мряка, і Івасеві очі мов зав'язало. Але він уже не зважав ні на що, йшов навмання. Що буде, то й буде! Кудись таки зайде!

Хвилинами йому здавалося, що чує спів „Господи, помилуй", але звідкіля, не второпав. Нараз знов щось заступило йому дорогу. Воно було таке велике й чорне, мов якась грізна вежа. Коли Івась ішов, воно стояло, а як він наближався, то воно віддалялося. Страшне! Це вже не жарти! Це якась омана! А, може, то які духи, чари?

— Все одно, коли я йду до Божого дому, то злі духи не мають до мене приступу!

Івась набрав відваги й попрямував до того страшного привиду. Насунув тісно шапку, витягнув перед себе руки, готов боронитися, боротися.

Що ж це було? — Стіжок сіна!

Але Івась вже не сміявся з себе. Змучений сів під стіжком, і сам не знав, коли почав дрімати. Очуняв від голосного співу „Христос воскрес".

Господи! Це вже обхід кінчається! Та ж церква близенько, а цей стіжок сіна стоїть зовсім недалеко приходського подвір'я!

Побіг під церкву, зайшов поза людей, що вже на мураві уставляли паски до свячення, побачив батьків і потягнув маму за рукав. Мама оглянулись і аж скрикнули, немов побачили вовкулака:

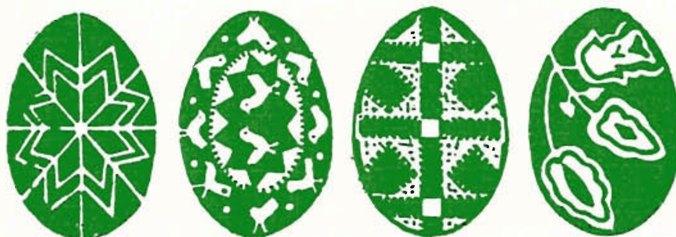
— Свят, свят! А з тобою що сталося?

Івась стояв замазаний болотом, подряпаний, закривавлений, замурзаний жовтком з писанки, з сіном на голові.

— Мамо! — шепнув Івась, добув з кишені шкаралущу з розбитої писанки, показав мамі та й заплакав.

— Цить, синочку, цить! — сказали добра, люба мама. — Я тобі подарую свою посвячену писанку. А тепер біжи додому, обмийся. Тільки скоро, щоб люди не бачили!

Івась таки не побачив свячення пасок. Побіг додому. Бабуня обмили його й почистили одяг. А коли довідалися про його пригоду, теж подарували йому свою писанку. Та ще й яку: стародавню, розмальовану зірками і кривульками, пташками й метеликами.

Микола ПОГІДНИЙ *Ілюстрації Ніни МРИЦ*

МАНДРІВКА ЛЯЛЬКИ МЕЛІ

(Оповідання)

2) ЛЯЛЬКА МЕЛЯ У ШПИТАЛІ

Матуся побачила, що її доня Люба дуже турбується своєю покаліченою лялькою з відірваною рукою. Тому старалася її заспокоїти й потішити:

— Не журися, Любо, все можна направити, тільки мусимо її занести до шпиталю.

— А хіба ж є шпиталь для ляльок? — запитала здивована Люба.

— В місті є все, чого людям потрібно. Ляльки мають теж свої турботи й болі. Лялькам теж треба деколи помогти. Після обіду підемо в місто й віддамо її на лікування.

Люба зраділа обіцянкою матері, бо дуже бажала допомогти своїй сердешній ляльці. Тож, коли прийшла пора йти, Любка загорнула лялечку у вузлик і пішла з мамою до міста.

Перейшли вони кілька вулиць і зупинилися біля великого виставового вікна з ляльками. Люба перший раз побачила стільки ляльок різного вигляду, величини та в різнорідній одежі.

— Чи це тут, матусю, той шпиталь, про який ти говорила? Невже так багато хворих ляльок на світі?

— Є багато недбалих, лінивих дітей, які не вміють чи не хочуть добре обходитися з своїми ляльками: не тримають їх у порядку, не миють, не чешуть, не вбирають у чисті суконочки. Тому дуже часто можна побачити їхні ляльки на смітниках у поросі та в бруді.

Матуся взяла Любу за руку, відчинила двері й повела її за собою до „шпиталю". Вони зупинилися перед великим прилавком, за яким стояла якась пані. Матуся привіталася і поклала на прилавок покалічену ляльку.

— Прошу її привести до людського вигляду. Тільки це не вина моєї доні, що ляля така занедбана й покалічена. Хтось викинув її з хати на дорогу, а мій синок підняв її і приніс додому. Моя Люба полюбила цю ляльку й рада б привернути їй красу, яку вона втратила серед неохайних дітей.

Власниця „шпиталю" вислухала уважно, усміхнулася до Люби і сказала:

— Все можна буде зробити, тільки лялька мусітиме залишитися на деякий час у мене. Прошу прийти за три дні — сподіваюся, що до того часу все буде гаразд. Ця лялька варта уваги, бо вона дуже коштовна.

Тоді Люба потиснула Мелю за ніжку на

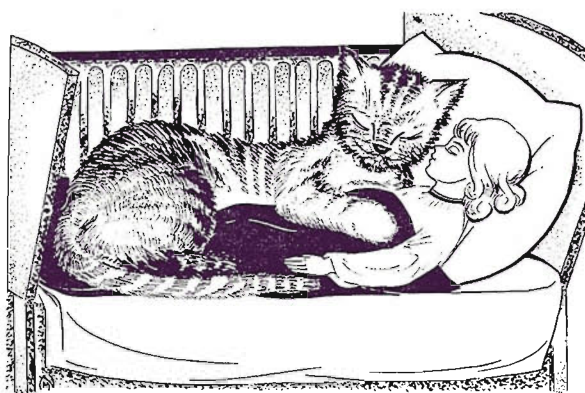

„прощай" і з матусею вийшла на вулицю.

Сумно було дівчині без ляльки. Переждала вона терпеливо три дні, а останньої ночі лялька Меля їй навіть приснилась. Вона ніби просила: „Прийди і візьми мене, бо тут, у шпиталі, таке робиться зі мною, що годі витримати!"

І дійсно, багато праці приклала власниця „шпиталю" до цієї ляльки. Спершу почистила всю її одежу з пороху і бруду. Опісля зробила операцію, себто приточила ляльці нову праву руку. Далі, підмалювала личко свіжою фарбою. А коли це все було готове, почала відновлювати голівку, волосся, брови. Водила тонесеньким писальцем по личку, поправляла носика, борідку й усе тіло. Одним словом обновила всю ляльку, навіть скріпила ніжки, щоб лялька могла не тільки лежати, але й стояти.

Коли Люба прийшла з мамою до „шпиталю" по свою ляльку, то була дуже здивована, бо її не впізнала. Лялька Меля немов переродилася, обновилася, відсвіжилася, набрала прекрасного вигляду і стала чудовою маленькою дівчинкою. На радощах потягнула Люба за петельку на спині у ляльки і почула ніжне щебетання: „Дякую, дякую, моя дорога няню! Ти дуже турбуєшся мною! Дуже дякую!"

Слова подяки, що вийшли з уст ляльки, були для Люби найкращою нагородою, і дівчинка притулила ляльку до грудей. Матуся розплатилася за „операцію" й пішла з донею додому.

Люба мала тепер багато плянів. Вона заздалегідь приготувала для Мелі особливий куток, де стояли ляльчине ліжечко, столик і стілець. Все було малесеньке, зроблене під міру ляльки.

Як тільки Люба увійшла з матусею до кімнати, то зараз побігла в той куток і поклала Мелю в ліжко.

„Хай трохи відпочине й виспиться!" — подумала Люба.

По такій тяжкій операції Мельці був потрібний спокій. Сподіваючись, що ніхто її не буде турбувати, Люба пішла переглянути свої домашні шкільні завдання.

Але лялька не залишилася самітною, бо знайшовся хтось, що теж нею цікавився. То був котик Самусь.

Як ще була лялька у „шпиталі", Самусь часто забігав до цього кутка, лягав у порожнє ляльчине ліжко і спав. Ніхто йому не перешкоджав. За цих кілька днів Самусь присвоїв собі ляльчине ліжко і почував себе тут, як господар у своїй хаті. Про миші й пташки не думав, бо завжди був ситий. Мешканці хати уже й не змушували його ловити мишей, бо мали до цього інші способи: мишолапки, капкани тощо. Вони тримали в себе Самуся радше для забави, і тому йому часто траплялася нагода гратися з дітьми. Діти завдавали йому немало прикрощів, тягали за хвостика, брали на руки, давили йому животика й дразнили. Інколи Самусь гнівався ,висував пазурі і грізно шавкав. Тоді діти випускали його з рук або просто втікали від нього.

Взагалі ж котик Самусь тримався дуже добре, навіть тепер, коли побачив несподівано в ліжечку ляльку Мелю. Проте, він заспокоївся, бо знав, що ляльки ліпше поводяться з котами, ніж діти, і не будуть його займати. Тож котик Самусь вдоволено замуркотів, поклався побіч ляльки, прижмурив очі й задрімав. Лялька Меля цим не образилася, а притулилася до теплого котикового кожушка, заплющила оченята й заснула глибоким сном . . .

(Продовження буде)

Пояснення-словничок: **прилавок — counter; неохайний — недбалий, брудний (dirty, untidy); приточити — причепити, прикріпити (to fasten, to hook up, to attach); писальце — пензель, квачик (brush); капкан — пристрій ловити тварин (trap); шавкати — пирхати, пирскати — to spatter, to spit, to snort; займати когось — зачіпати (to bother).**

К. ПЕРЕЛІСНА

ФІЯЛКИ

(Ілюстрація Оксани Цегельської)

Ми фіялочки синенькі,
Наші квіти запашні,
Розцвітаєм ми раненько
Скрізь під лісом навесні.

Вітер пестить нас, гойдає,
Бджоли мед із нас беруть,
Соловейко нам співає,
На віночки діти рвуть.

Пестити — голубити (to caress, to fondle).

Вероніка ФІЛІНОВИЧ

Ілюстрації Юрія КОЗАКА

КАЗКА ПРО ЗАЙЧИКА, ЩО НЕ ХОТІВ САМОТОЮ ЖИТИ

Збудував собі зайчик в лісі хатку, зробив з моху кубельце, коло дверей поставив весельце, бо забажав рибалкою стати, та й пішов бобра шукати, що вміє човни вигризати.

Іде лісом та й іде, аж назустріч жук гуде:

— А куди ти це, куций, прямуєш, що мене не бачиш, ні не чуєш?

— А що мені бачити чи чути! Я мушу перед сходом сонця до бобра прибути — а то він піде загати робити та з дерева весла точити. Як я забарюся та не в час до бобра з'явлюся, то в мене човна не буде, хоч потреба пекуча.

— А що це ти, зайче, будеш з човном робити? Будеш у човен трави збирати чи колоски розкладати та й у човні молотити?

— Ні, жуче, я буду рибу ловити!

— А що ж ти з рибою будеш робити?

— Того я вже не знаю, — каже зайчик.

— От, бачиш, який ти незнайко! Вертайсь додому, живи, як зайці в лісі, смакуй корінці, заїдай їх грибами, а риби хай живуть собі з бобрами.

Послухав зайчик, поскакав додому, думає собі:

„Як жити мені самому?"

Зустрічає вивірку.

— Чи не хочеш ти зі мною жити? Буду я тобі вірно служити, горішків принесу, корінців накопаю, кубельце постелю, на сопілці заграю.

— Не треба мені твоєї опіки! Я там живу, де ліси великі, моя хатка в старому дубі, там мої дітки, хвостаті, любі — а в тебе немає хвоста, тільки вуха . . .

Зайчик журливо лоба почухав, поскакав далі. Зустрів лисичку, привітав її, наче рідну сестричку:

— Приходь до мене в хатку жити, будемо разом їсти й пити.

— Хата у тебе така, що нема де й сісти, та й що ж я буду у тебе їсти? Корінці та зілля . . . А в мене діти, вони люблять яєчка та рибку — ти ж їм даси ягідок та ріпку! Заплакав зайчик:

— Що мені робити? Не добре самотою жити!

Аж глип — маленьке зайченятко ледве скаче, худе біднятко.

— Кого шукаєш, маленький друже? Кого любиш, за ким тужиш?

— Один я в світі сирота бідний, нікому не потрібний . . . Зрадів зайчик.

— Не журись, дитино! Ти мені рідний, не сиротина! Скачи за мною! В мене є хата така, як ліс, зелена й багата. Вже нам з тобою не тужити, будемо разом у приязні жити.

Зажили зайчики любо та мило, ціле життя щастям їм світило, наче те ясне сонце в погоду. Бо де й є краще, як в свого роду?

Пояснення-словничок: **к у б е л ь ц е** — гніздечко, тут радше лігво (lair); **в е с л о** — oar; **б о б е р** — beaver; **ж у к** — beetle; **з а г а т а** — гребля (dam); **з а б а р и т и с я** — запізнитися (to be late); **п е к у ч и й** — тут: негайний, конечний; **к о л о с о к** — ear; **л о б** — forehead; **р і п а** — turnip.

К о н т р о л ь н е п и т а н н я: Яка провідна думка цієї казки? Знайдіть слова, якими провідна думка виражена.

Роман ЗАВАДОВИЧ

ЗАЙЧИКУ, ПОМОЖИ!

(Ілюстрація Галини Мазепи)

Постривай же, зайчику,
У лісочок не біжи —
Написати писанку
Ти Марусі поможи!

Не відмовся, зайчику,
„Ні" Марусі не кажи —
Ось тут глечик з фарбою,
Ти потримай, поможи!

А як буде писанка
Вже готова за часок,
То погладить дівчинка
Твій сіренький кожушок.

Г л е ч и к — pitcher, jar; **з а ч а с о к** — за коротку хвилину.

Олександер ЛОТОЦЬКИЙ-БІЛОУСЕНКО *Ілюстрації Михайла МИХАЛЕВИЧА*

ЛИСИЧКА СЕСТРИЧКА

30. НЕВДАЛА ГОСТИНА

Коли вже в лісі затихло, почав лисичці голод ще більше допікати, і почала вона більш розважливо думати-гадати.

„Отже, — думає, — не так то вже й безпечно на річці полювати. А в ліс тепер і носа не показуй! Засміють, закричать, застрекочуть, ні до якої здобичі підступити не дадуть. Побіжу в поле!"

Виткнула носа з нори — нема поблизу нікого. Тихенько - тихенько попід кущами вибралася з лісу. Біжить полем та роззирається навкруги, чи не трапиться що на обід знайти.

Та нема нічого. В полі тихо, ні зайця, ні пташки, тільки жайворон під небом у срібній дзвіночок дзвонить — та до нього не доскочиш!

„Хоч би мишу де надибати!" — думає лисичка.

Шукає мишей, нюхає кожну дірку, лапами в землі порпає, — нема!

„Треба, — каже собі, — на село йти, там щастя пробувати. Може й курочку пощастить роздобути!"

Як згадала про курятину голодна лисичка, то аж голова в неї закрутилася.

Діждала вона до вечора та й навідалась у село. Попростувала до того двору, де вона в неволі була. Хоч світ їй тоді був немилий, а курник таки вона покмітила — і де він стоїть, і куди саме курочки на ніч спати йдуть. От і придалося їй тепер, що вона тоді бачила. Аж до самого курника добралася, та нічого не вийшло. А все через того півня. Наробив крику, загавкали собаки — довелося втікати нездобихом.

31. ЛИСИЧКА-ЧЕРНИЧКА

Полежала у своїй норі лисичка до ранку, думала-гадала, як би їй півня одурити, і таки придумала.

Убралася вона за черничку. В руки чотки з реп'яхів узяла та й підходить помаленьку до знайомого двору. А там на городі кури паслися поміж картоплею. Побачили її кури, а вона до них так приязненько:

— Здоровенькі були, раби божі! Порпаєтесь поміж картопелькою, кузочок, комашок збираєте? Спасенне діло! А я оце йду до П'ятницької

монастиря на прощу. Ох, грішні ми, то може Бог простить. Та чи й з вас не пішов би хто? Гуртом іти охотніше, а дорогу я знаю.

— Нікуди ми від свого двору не підемо! — озвався півень. — Нехай собі ті йдуть, що гріхи мають, а ми не маємо!

— Ах ти ж безбожнику! — каже лисичка. — І ото ти смієш казати, що у вас гріхів немає? Та ж ти, півнику, перший грішник! У тебе гріхів і в міх не складеш! Хіба ж то не гріх, що ти вдосвіта співаєш, людям спати не даєш? А хто обманює курей? Ти! Знайдеш хробачка, скличеш усіх, а з'їси сам. І багато всяких інших гріхів маєш! Ти б, півнику, коли вже не можеш на прощу йти, то хоч би висповідався в мене. А то будеш на тім світі, грішнику великий, цілий свій вік у смолі кипіти.

Злякався півень, що така кара жде його на тім світі. „Давай, — думає, — висповідаюсь!"

Підійшов до лисички, нахилив голову, а вона хап його за крила та й каже:

— Великий ти, півнику, грішник, і самою лише смертю можеш свої гріхи спокутувати.

Бачить півень, що вскочив у халепу.

— Матушко, — каже, — пустіть мене, я вже ніколи не буду грішити.

— Який бо ти, півнику! — каже лисичка. — Хіба не все одно тобі, чи сьогодні вмерти, чи завтра?

— Та все одно, — каже півень. — Раз мати народила, то й раз помирати. Та тільки шкода мені дияконства. Бачите, вся наша надвірна птиця задумала монастир завести, і мене за дзвінкий голос дияконом обрали. Та ще й доручили ігуменю знайти для монастиря. То може б ви були ласкаві, до нас за ігуменю пішли?

— „Це не погана штука!" — подумала лисичка та й каже: — Та що ж, по монастирях я ходила і порядки монастирські знаю. Я не від того.

— Ну, то я піду, — каже півень, — скажу своїм, що ігуменя знайшлася, а за вами зараз пришлють титаря й підстаршого.

32. УРЯТУВАЛАСЯ

Пустила лисичка півня, а він у двір та до собак:

— Рябку! Бровку! А гляньте но, що то за черничка стоїть!

Собаки до лисички, а вона навтіки. Скинула з себе рясу та й пустилася плисти через річку. Собаки за нею. Але вона швиденько на баштан і з опудала, що на огірках стояло, зняла скоренько свиту, шапку та вбрала на себе. Тоді вибігла з-за куща і цькує собак:

— Гузя! Гузя! Держи її, держи!

Собаки кинулись у той бік, куди вона показувала, а вона — в очерет. Очеретом добралася до човна, відв'язала його і пливе вниз річкою.

Пробігли собаки аж до гаю, не догнали лисиці. Вертаються назад. Побачила їх лисичка, як перепливали річку, та й питає:

— А що, догнали?

(Закінчення на стор. 12-ій внизу)

Федір ДУДКО *Ілюстрація Едварда КОЗАКА*

КУРКА И СОРОКА

В дровітні, в решеті, серед ганчір'я
Знесла яєчко курочка рябенька
І, з того горда та раденька,
Розкудкудахкалась на все подвір'я.

— Чого так, сестро, розкричалась,
Немов не знати річ яка на світі
сталась? —
Стрекоче їй сорока з плоту,
— Ще б не дивота,
Якщо б знесла яйще якесь гарненьке:
Синеньке чи рябе, рожеве, голубеньке.
А то ж марнота:
Звичайне, проте, куряче яйце!

— Сестице мила, —
Говорить курка їй на це:
— Ти б курячих яєць так не ганьбила!
Всі знаємо, що люди цінять їх
не від сьогодні,
А вже як прийдуть свята Великодні,
То ти б побачила, які
Вони з них роблять крашанки
І пречудові писанки,
Що їх ні з чим красою не зрівняти.
Нам не зашкодило б запам'ятати,

Що дуже часто найщіннішим те буває,
Що найскромніший вигляд має.

ЛИСИЧКА СЕСТРИЧКА

(Закінчення із стор. 11-ої)

— Ні, — кажуть, — не догнали! Сховалась у нору.

— Е, — каже лисичка, — куди вам її зловити! Вона і по монастирях ходить, і пости держить, а у вас усього й діла, що між собою гризтись. То їй Бог помагає, а вас і потопити не жаль.

Підплила ближче та веслом попихає їх у воду. Поморені собаки захлиснулись і пішли на дно.

(Продовження буде)

Пояснення-словничок: **жайворон, жайворонок — рід пташки, що живе серед піль (lark); надибати — зустрінути, знайти; попростувати — піти в якомусь напрямі (to direct oneself straight towards...); курник — приміщення для курей чи взагалі свійської птиці (hen-house, poultry house); помітити — зауважити, побачити; нездобихом — без здобичі, з порожніми руками; черниця — монахиня (nun); чотки — rosary; смола — tar; вскочити в халепу — тут: попасти в біду; матушка — пані-матка, чемностеве звернення до жінки священика або до старших монахинь (priests wife; mother superior); диякон — deacon; ігуменя — настоятелька монастиря (abbess, superior of a nunnery); титар — паламар (sexton); баштан — плянтація в степу з пасікою, гарбузами, динями, огірками (melon or cucumber garden in the steppe); опудало — страхополох (scarecrow); цькувати собак — пускати собак проти когось (to set on, to hound, to chese); гузя — оклик, вживаний при цькуванні собак; поморений — змучений, знесилений.**

ЗАЙЧИКОВА ПИСАНКА

(Ілюстрація Едварда Козака)

Каже півник курочці: „Ко-ко, ку-ку-рі-ку,
Несподіванку Оленці ти зроби велику:

Сядьно собі, курочко, у м'яке гніздечко
І знеси Оленочці-дівчинці яєчко!"

„Добре, — каже курочка, — добре, Кукуріку,
Несподіванку Оленці я зроблю велику".

Сіла собі курочка у м'яке гніздечко
І знесла Оленочці-дівчинці яєчко.

Каже півник курочці: „Ко-ко, ку-ку-рі-ку,
Несподіванку Оленці ми зробім велику:

Запросім ми зайчика, що живе в дубині,
Хай яєчко розмалює на червоно й синьо".

„Добре, — каже курочка, — можна малювати,
Вже бо зовсім недалеко Великодні свята".

Запросили зайчика, що живе в дубині,
Він розмалював яєчко на червоно й синьо.

Так то з білого яєчка писаночка стала,
Мов веселка на хмарині, барвами заграла.

А як зайшло сонечко і настала північ,
В кошичок її поклали курочка і півник.

Вранці здивувалась дівчинка Оленка,
Що у кошичку з'явилась писанка гарненька.

Писанку взяла Оленка, понесла святити.
„Ах, оця з усіх найкраща!" дивувались діти.

Тішилися півник, зайко й курочка чубата,
Що Оленку звеселили в Великодні свята.

Роляник

К. ПЕРЕЛІСНА

ЛИСИЧКА-СЕСТРИЧКА

Нащо хтось мене назвав
Та сестричкою?
І сміються всі тепер
Над лисичкою,

Що курятинку люблю
Й ситу гусочку...
Я ж їх тільки і ловлю
На закусочку.

Курятин(к)а — м'ясо з курки (chicken meat); ситий — тут: добре вгодований, товстий; закус(оч)ка — snack.

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: Петро ХОЛОДНИЙ*

ГОЦА ДРАЛА

Там, де в лісі виріс бук,
Спав у нірці бурундук.

Між корінням хатку мав,
Цілу зиму спав-дрімав.

Тис мороз і вітер дув —
Бурундук його не чув.

Та топитись сніг почав,
У ліску зробився став,

Бурундук збудивсь — біда!
В хатку капає вода.

Серед ночі втік надвір
Та й пішов у темний бір.

Встала Гоца скоро світ:
— Хто такий там край воріт?

Упізнала: — Друже мій!
А іди ж сюди як стій!

В мене всю біду забудь,
Великоднім гостем будь!

Бурундук повеселів,
Скибку паски смачно з'їв.

Друзів Гоци привітав
І гаївку заспівав.

Був такий там хоровід,
Що іще не бачив світ.

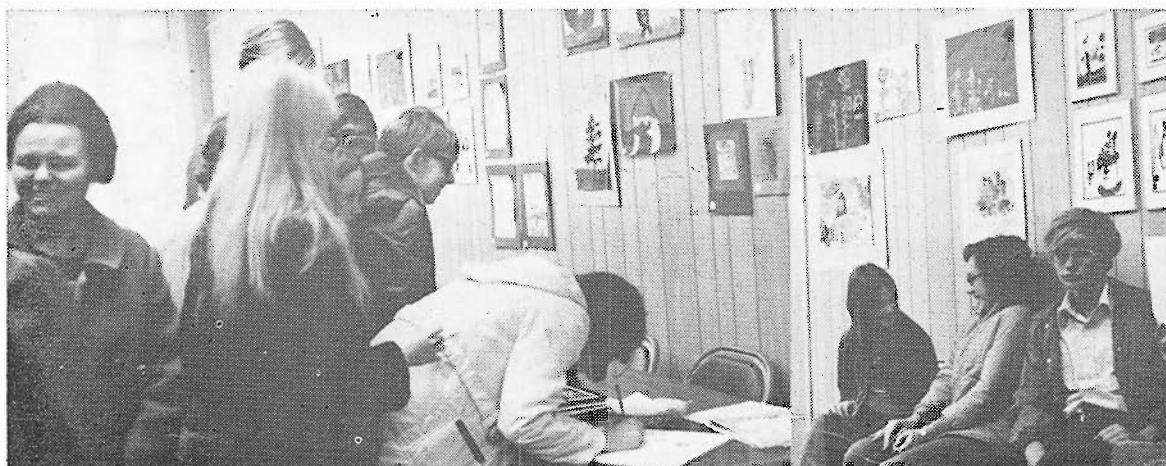
З дитячого життя

ВИСТАВКА ТВОРЧОСТИ ДІТЕЙ І МОЛОДІ

Як ми вже подали в лютневому числі „Веселки" заходами 64-го Відділу Союзу Українок Америки відбулася в Ню Йорку від 27-го жовтня до 4-го листопада 1973 р. 7-ма Образотворча Виставка Дітей і Молоді.

На світлині частина образів дітей 7-8 року життя. Діти вписуються в книгу відвідувачів. Стоять зліва: Рома Комар, Володимир Яремчук, Арета Гарасимчук, Ксеня Козак.

Тут діти школи українознавства вписуються в книгу відвідувачів. Їх опікунка мистець Слава Геруляк пояснює картини.

НАЙКРАЩА ІГРАШКА

Дома в кожнім закапелку
Маю іграшок багато,
Та дістану де „Веселку" —
От тоді у мене свято!

Всякі там казки, пригоди,
Вірші, загадки, картини
І цікавий світ природи —
Втіха, радість для дитини.

Бо „Веселка" звеселяє,
Бо „Веселка" нас навчає.
І несе між наші стіни
Подих вітру з України.

Сценарій і текст: **Р. ЗАВАДОВИЧ**
Scenario and story: **R. ZAVADOVYCH**

Ілюстрації: **П. ХОЛОДНИЙ**
Illustrations: **P. CHOLODNY**

БОГДАН-СІЧОВИЙ СТРІЛЕЦЬ
ІСТОРИЧНА КАЗКА

BOHDAN-SICHOVY STRILETS
UKRAINIAN TALE

РОЗДІЛ XIV: ПОСТРІЛ У ҐУДЗИК

CHAPTER XIV: A SHOT IN THE BUTTON

Гайдамаки окопалися довкола станції Кононівки.

The Haidamaks dug themselves in around the Kononivka railroad station.

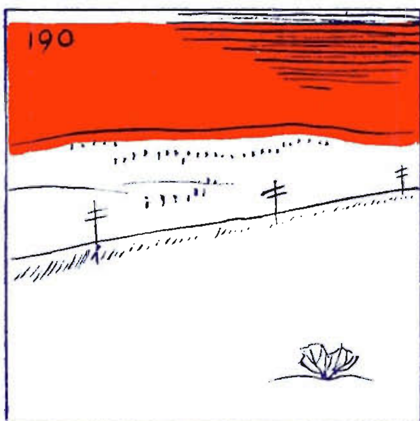
Чота січових стрільців залягла біля залізничного містка на передовій позиції.

A platoon of Sich Riflemen took up position near a railway bridge ahead of the station.

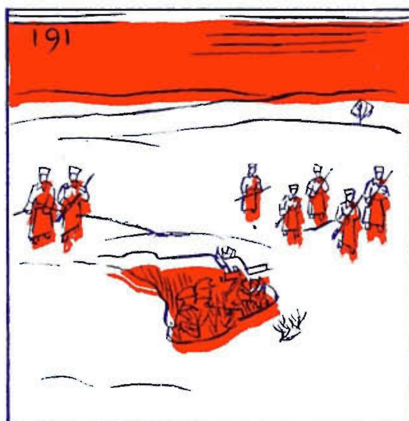
Удосвіта Богдан і Федір заховались із скорострілом на полі в невеликім вибалку.

Early in the morning Bohdan and Fedir hid with a machine-gun in a small gully out in the field.

Коли розвиднілось, червоні рушили в наступ широкою лавою.

When the day dawned, the Reds moved out in an attacking line.

Перед вибалком лава розділилася надвоє і обійшла його з двох боків.

Just before reaching the gully, the soldiers separated in to two lines and moved around it.

За хвилину три солдати підійшли до вибалка й стали до нього приглядатися.

In a few minutes, three soldiers approached the gully, eyeing it with curiosity.

(Продовження буде)

(To be continued)